

LEGAL ALERT

VÝBĚR Z PRÁVNÍCH AKTUALIT

říjen 2023

ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Zásah do pověsti právnické osoby uveřejněním pravdivé informace

Dle Nejvyššího soudu osoby dotčené debatou o věcech veřejných (tzv. osoby veřejného zájmu) požívají ve vztahu ke kritice jejich činnosti zásadně nižší ochrany než osoby soukromé sféry. Měřítko posouzení rozsahu zveřejněných skutkových tvrzení a přiměřenosti hodnotících soudů jsou v případě těchto osob mnohem měkčí. Soud ve svém rozhodování dovodil, že tzv. osobou veřejného zájmu je v tomto smyslu osoba, jež vstoupila na veřejnou scénu. Tato osoba musí počítat s tím, že jakožto osoba veřejně známá bude pod drobnohledem veřejnosti, která se zajímá o její jak profesní, tak i soukromý život, a současně jej hodnotí, zvláště jedná-li se o osobu, která spravuje veřejné záležitosti.

Veřejnost je oprávněna být o těchto osobách informována pro možnost posouzení způsobilosti jak odborné, tak morální, zastávat a náležitě obstarávat věci veřejné. Na tyto osoby jsou z tohoto pohledu kladeny náročnější požadavky a veřejnost je oprávněna být informována tak, aby měla podklady pro posouzení způsobilosti této osoby, a to jak z hlediska její odbornosti, ale též například z hlediska jejích morálních předpokladů vykonávat činnost dotýkajících se veřejných zájmů. Prezentace těchto údajů a jejich případná kritika však musí souviset s veřejnou činností, kterou daná osoba vykonává.

Věcí veřejnou je (kromě veškeré agendy státních institucí a činnosti osob působících ve veřejném životě) v zásadě vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob, mohou být veřejně posuzovány. Tzv. osobou veřejného zájmu je proto v zásadě každý, kdo hraje roli ve veřejném životě, včetně

osob veřejného zájmu na základě svého chování, např. pokud taková osoba na sebe nejprve upozorní nějakým kontroverzním činem a posléze se k dané věci vyjadřuje do médií.

Nejvyšší soud dále uvedl, že výstavba velkého developerského projektu v samotném centru hlavního města Prahy, jehož historické jádro je chráněno jako městská památková rezervace, zapsaná rovněž v Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, nepochybně představuje, a to i vzhledem k samotné poloze předmětných nemovitostí, věc veřejného zájmu. Developera v důsledku toho lze v tomto směru považovat za osobu veřejného zájmu na základě vlastní aktivity. Tím spíše pak platí, že součástí diskuse o takové věci veřejného zájmu může být uvedení i takových (pravdivých) informací, které nemusí být dotčenou osobou vnímány pozitivně, nýbrž může se jednat i o informace, které se z jejího pohledu mohou jevit jako nepříjemné nebo zraňující, což v poměrech projednávané věci může zahrnovat též uveřejnění informací z širšího rámce hospodářských (kontroverzně vnímaných) aktivit developera.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 2482/2022)

Nejvyšší soud se vyjádřil k platnému započtení promlčené aktivně započítávané pohledávky

Dle Nejvyššího soudu právní úprava předpokládá platné započtení i promlčené aktivně započítávané pohledávky tehdy, pokud věřitel z této pohledávky mohl k započtení přistoupit již před tímto promlčením, za podmínky, že jsou obě pohledávky jinak způsobilé k započtení. Jinými slovy, je-li aktivně započítávána pohledávka jinak kompenzovatelná (započítatelná), pouze

následným promlčením již svoji kompenzabilitu neztrácí.

Jde-li o pasivně započítávanou pohledávku, předpokladem započtení proti jiné pohledávce je splnitelnost daného dluhu, nikoli jeho splatnost. Splnitelnost představuje právo plnit svůj dluh; je proto třeba dluh dlužníka-spotřebitele spočívající v povinnosti vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možnostem podle § 87 zákona o spotřebitelském úvěru považovat pro účely započtení za splnitelný od doby jeho vzniku, bez ohledu na splatnost takového dluhu.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 101/2023)

Vztah právní úpravy omylu a výkladu právního jednání

Omyl je dle Nejvyššího soudu třeba odlišovat od případů falsae demonstratio, tj. případů, kdy jedna strana omylem učiní projev, který má objektivně jiný význam, než který mu sama přisuzovala. Pokud adresát tohoto jednání jednal v důvěře v takto projevený objektivní význam právního jednání, je právně relevantní právě tento objektivní význam a jednající strana se nacházela v omylu. Pokud však adresát znal skutečnou vůli adresáta, je relevantní zásadně tato skutečná vůle a objektivně projevené je pouhá falsae demonstratio; v takovém případě nejde vůbec o případ omylu.

Výkladu podle § 555 a násl. občanského zákoníku podléhá jakékoliv právní jednání, tedy i takové, jehož význam se objektivně jeví jako jasný či nepochybný. Výkladové pravidlo obsažené v § 556 odst. 1 věta první občanského zákoníku s sebou však nese následek, že konstitutivním prvkem právního jednání, popř. smlouvy,

je skutečná vůle jednajícího, byla-li druhé straně známa, anebo musela-li o ní vědět, naproti tomu její nesprávné vyjádření, byť by objektivně nevzbuzovalo pochybnosti, je v takovém případě pouhé falsae demonstratio, které zůstává bez právního významu.

O omylu a jeho právní relevanci tak lze uvažovat pouze za předpokladu, že skutečnou vůli jednajícího (jednajících), jež byla nebo musela být adresátovi (adresátům) známa, se nepodaří výkladem právního jednání při zohlednění všech v úvahu přicházejících (zjištěných) okolností zjistit. Pokud tedy adresátovi právního jednání – s přihlédnutím k předcházejícímu i následnému jednání stran – byl či musel být známý skutečný úmysl (skutečná vůle) jednajícího, při výkladu předmětného právního jednání je nutno tento úmysl upřednostnit před jeho vnějším projevem, např. objektivním významem užitých slov.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 2856/2022)

V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby konzultace se na nás, prosím, neváhejte obrátit prostřednictvím e-mailové adresy info@sirokyzrzavecky.cz.

Tento dokument je možné užít pouze pro osobní potřebu. Jakékoliv užití tohoto dokumentu k jinému než zmíněnému účelu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování je bez souhlasu společnosti ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o. („SZ“) zakázáno. Užitím tohoto dokumentu nevzniká mezi uživatelem a SZ žádný právní vztah, a zejména uživatel nevzniká žádné právo vůči SZ, vyplývající z užití tohoto dokumentu. Nabízení tohoto dokumentu k využití široké veřejnosti nepředstavuje poskytnutí právní rady ve smyslu zákona o advokacii. SZ není odpovědná za využití tohoto dokumentu bez její přímé asistence a revize konečného obsahu. Informace zde uvedené nejsou vyčerpávající, a proto nemohou být považovány za poskytnutí specifické právní rady.